

Vladko Began
Finžgarjeva ulica 23
3240 Šmarje pri Jelšah
(v nadaljevanju: pobudnik)

24.1.2022

Ustavno sodišče Republike Slovenije
Beethovnova ulica 10
SI-1001 Ljubljana

U-I-793-21

Zadeva:

- Odgovor na odgovor Vlade RS na pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti dela ZNB in Odloka o začasnih ukrepih za preprečevanje in obvladovanje okužb z nalezljivo boleznijo COVID-19 oz. delov tega Odloka
- Dopolnitev pobude

Spoštovani!

I. V zadevi U-I-793-21 je Vlada RS vložila odgovor op. št. 05001-48/2021/4 z dne 13.1.2022, s katerim je odgovorila na že omenjeno pobudo.

Pobudnik vztraja pri svojih navedbah in na nekatere navedbe Vlade odgovarja kot sledi.

1. Glede navedb v zvezi z ZNB pobudnik meni, da je določen čas dveh mesecev, ki ga je Ustavno sodišče dalo Vladi oz. Državnemu zboru na razpolago, da uredi ZNB, že potekel in da je bilo dovolj časa, da koalicija z Vlado, ki ima v Državnem zboru večino, spremeni ZNB tako, da bo ustavno skladen. Tega ni naredila, celo koalicija, ki je imenovala vlado, je v parlamentu v drugem glasovanju (torej po vetu Državnega sveta) glasovala proti lastnemu predlogu sprememb ZNB. Očitno ni imela namena urediti ZNB oz. izpodbijane določbe ZNB v skladu z zakonom. Tudi po tem času ni zaznati, da bi Vlada želela urediti sporno stanje. Če se izpodbijane določbe ZNB razveljavijo, to ne pripelje do protiustavnega stanja, saj so prebivalci Slovenije dolžni poskrbeti za svoje zdravje oz. ga zavarovati že na podlagi drugih ustreznih zakonskih določil samega ZNB in ZZZV. In to tudi proti koronavirusu. Priporočila, kako to storiti pa so javno znana. Ali je Ustavno sodišče »talec« Vlade oz. Državnega zbora? Če Ustavno sodišče razveljavi sporne določbe ZNB, bo morala Vlada skupaj z Državnim zborom zelo hitro uskladiti ZNB in to lahko tudi stori, saj so na voljo orodja za »pospešen« postopek sprejema nujnih zakonodajnih sprememb. Poslovnik Državnega zbora namreč to omogoča. Poleg tega pa lahko Ustavno sodišče sporne določbe ZNB razveljavi in določi, da razveljavitev začne veljati npr. v roku 2 mesecev ali v kakšnem drugem času. V tem času pa lahko Državni zbor brez težav sprejme popravke ZNB.

2. Vlada meni, da je pravna podlaga za ukrepe, ki so določeni v odloku, jasna in določna, in to po njenem izhaja že iz uvoda odloka. S tem je spoštovano tudi načelo pravne države iz 2. člena ustave, ki zahteva jasne in določne predpise, iz katerih je mogoče nedvoumno ugotoviti vsebino in namen norme. Pobudnik temu ne more pritrditi in meni, da bi pri vsakem določilu oz. sklopu določil, ki spadajo pod

isto pravno podlago, moralo biti izrecno zapisano, kaj je zakonska podlaga za ta določila izpodbijanega Odloka. To bi bilo potem jasno ter določno in vsakdo bi lahko preveril zakonitost ali ustavnost teh določil.

3. V zvezi z epidemijo oz. razglasitvijo epidemije Vlada meni, da je širjenje virusa SARS-CoV-2 zajeto v izrazu naravne in druge nesreče, ki lahko povzročijo hujšo epidemijo nalezljive bolezni. Pobudnik prvič sliši, da je podlaga za proti koronske ukrepe ZVNDN, tudi izpodbijani odlok oz. deli tega Odloka se ne sklicujejo na ZVNDN. Zato pobudnik meni, da gre samo za način obrambe Vlade in ne za resnično pravno podlago izpodbijanega Odloka. Pobudniku ni znano, da bi bila razglašena kakšna naravna nesreča v času korona krize v smislu ZVNDN ali sprejeti kakšni drugi ukrepi na podlagi ZVNDN.

4. Nalezljiva bolezen COVID-19 je ena teh bolezni, zaradi katerih vlada sprejema navedene ukrepe, in sicer na podlagi 39. člena ZNB, navaja Vlada. Pobudnik meni, da COVID-19 ni nalezljiva bolezen, nalezljiv je namreč samo virus SARS-CoV-2, ki lahko povzroči bolezen COVID-19 ali pa tudi ne, če je človeški imunski sistem močnejši od virusa. Pri veliki večini velja to zadnje. Zato pobudnika čudijo takšne navedbe, razume pa, da izhajajo iz ZNB, ki očitno ne loči med virusom, ki lahko povzroči neko bolezen in samo boleznijo. Zato je tudi jasno, da 39. člen ZNB ne more biti pravna podlaga za izpodbijani Odlok, saj govori o nalezljivih boleznih, ki pa COVID-19 ni, kot je bilo prej razloženo.

5. Čudno je, da Vlada navaja, da v Sloveniji obstajajo viri okužb z virusom SARS-CoV-2, če pa jih minister za zdravje, ki bi jih moral razglasiti, tega ni storil, tega ni storila niti Vlada, ki bi morala, če je vir okužb celotna Slovenija, razglasiti epidemijo. Te v Sloveniji očitno ni, ker če bi bila, bi morala biti razglašena. Enako velja za ogrožena območja, razen za nekatera, kot to izhaja iz pobude. Vlada glede razglasitve epidemije nima diskrecijske pravice, temveč mora to storiti, če so podani pogoji za to, smiselno enako velja za Ministra za zdravje. Ker tega ni storila, epidemije v Sloveniji, niti ni okuženih ali ogroženih posameznih območij, razen nekaterih ogroženih v glavnem s področja socialne države. Zanimivo je, da je nekaj ogroženih območij, okuženih območjih, od katerih bi bila lahko v nevarnosti ta ogrožena področja, pa ni. Zato tudi ne obstaja pravna podlaga za ukrepe, ki jih je sprejela Vlada v izpodbijanem Odloku, saj epidemije ni in zato tudi niso potrebni takojšnji ukrepi v smislu 1. odst. 7. člena ZNB. Število okužb z virusom SARS-CoV-2, ki jih navaja Vlada, zato ni bistveno v tej zadevi.

6. Po 32. členu Ustave se lahko svoboda gibanja omeji samo z zakonom in to med drugim zaradi preprečitve širjenja nalezljivih bolezni. Kot že navedeno, COVID-19 ni nalezljiva bolezen, nalezljiv je namreč samo virus SARS-CoV-2, kar pomeni, da niso izpolnjeni pogoji za omejevanje svobode gibanja in druge omejitve pravic ljudi. Poleg tega pa se svoboda gibanja ali združevanja lahko omeji samo z zakonom in ne z odlokom Vlade. Dejstvo namreč je, da se je v konkretnem primeru svoboda omejila z izpodbijanem Odlokom, kajti omejitev svobode gibanja in združevanja je nastopila z veljavnostjo Odloka in ne z veljavnostjo ZNB. Če bi bilo to zadnje, bi v Sloveniji bile nekatere pravice omejene že več desetletij.

7. Vlada navaja: »Cepljenje se izvaja, saj s cepivom, tj. neškodljivimi delčki mikroorganizmov ...«. Da temu ni tako in da je cepivo nevarno in škodljivo, kažejo podatki iz celega sveta in ne samo Slovenije. Znano je, da je zaradi kovidnih cepiv umrlo že veliko ljudi, še več pa jih je imelo bolj ali manj resne zdravstvene težave oz. so zaradi teh cepiv resno zboleli, nekateri so postali celo invalidi. To so splošno znana dejstva iz javnih glasil iz Slovenije in tujine. Če so kovidna cepiva varna, zakaj naj bi Italija oblikovala odškodninski sklad, vreden 150 milijonov evrov, za plačilo resne škode povzročene s cepljenjem? Podobno je tudi pri nas, saj je PKP 10 uredil povračilo škode zaradi resnih posledic cepljenja s kovidnimi cepivi. Saj škode ne more biti, če so cepiva varna. Ali je bilo cepivo za Katjo varno, če je zaradi njega umrla? Pa še za koga drugega, ki je umrl ali hudo zbolel?

8. Vlada navaja, da mora država kljub epidemičnim razmeram zagotoviti zdravstveno oskrbo vsem prebivalcem, denimo kroničnim bolnikom in bolnikom z nujnimi zdravstvenimi stanji, kot to nalaga tudi

ZPačP, ob prezasedenosti zdravstvenih zmogljivosti pa tega ne bi bila zmožna zagotavljati. Kot že navedeno, epidemije ni, zato je navedba Vlade vsaj čudna. Poleg tega pa bi v prvi fazi morala poskrbeti za povečanje zdravstvenih zmogljivosti in če tega objektivno ne bi mogla, bi lahko eventualno prišlo do omejevanja pravic. Toda Vlada, glede na dostopne podatke, tega ni storila. Nasprotno, politika Vlade je bila celo takšna, da je zdravstveni kader odhajal iz zdravstvenega sistema, predvsem bolnišnic, in tako je Vlada na prikrit način zmanjševala zdravstvene zmogljivosti. Vlada bi morala bistveno povečati predvsem zmogljivosti na intenzivni negi tako, da bi poskrbela za več zdravstvenega kadra, ki bi ga pridobila z večjimi plačami, saj so nizke plače predvsem delavcev v zdravstveni negi eden izmed bistvenih razlogov za odhode iz bolnišnic. Če gre stotine milijonov evrov v škodljivo vojsko, potem ni jasno, zakaj ni šlo dovolj denarja v povečanjem zdravstvenih zmogljivosti, saj Vlada že dolgo ve, kakšno je stanje in kaj je potrebno storiti za povečanje zdravstvenih zmogljivosti. Če bi bile te zmogljivosti mnogo večje od sedanjih, kar bi lahko in morale biti, ne bi bilo potrebno omejevati pravic, saj bi zdravstveni sistem brez problemov sprejel tako kovidne, tudi tiste na intenzivi, kot druge bolnike. Očitno Vlada raje omejuje pravice ljudi, kot pa poskrbi za druge ukrepe, ki bi zmanjšali okužbe (boljše prezračevanje v javnih prostorih, npr. šolah ...) ali omogočali zdravljenje vseh, ki bi to potrebovali. Ne smemo pozabiti, da je Vlada po 4. členu ZVRS odgovorna Državnemu zboru za politiko države, ki jo vodi, in za razmere na vseh področjih iz pristojnosti države; odgovorna je tudi za izvajanje zakonov in drugih predpisov Državnega zbora ter za celotno delovanje državne uprave.

9. Vlada v svojem odgovoru ni navedla nobenih strokovnih oz. znanstvenih pojasnil glede omejitev pravic, kar je navedeno v 2. odst. 3. člena Odloka. Vse situacije meče v isti koš. Ni strokovno oz. znanstveno predočila, zakaj mora biti PCT izpolnjen npr. tudi na zunanji terasi gostinskega lokala, če se ve, da je tam okužba z virusom malo verjetna. Zakaj tam ni dovolj maska, ko se ne uživajo pijača oz. hrana, ustrezna razdalja med mizami ... Podobno velja za ostale situacije iz tega določila. Čeprav se tge razlikujejo po verjetnosti okužbe z virusom, velja za vse enako: za tiste z najmanjšo verjetnostjo in tiste z največjo. Zakaj maska ni dovolj, ko oseba plača gorivo v zaprtem prostoru na bencinski črpalki ali gre na pošto dvigniti neko navadno pošiljko, zakaj mora imeti za to PCT. Vlada tega strokovno ne pojasni. Vse različne situacije obravnava enako, kar je v nasprotju z ustavnim načelom »enako se ureja enako, različno pa drugače oz. različno«. Tako se na podlagi navedb Vlade niti ne more uporabiti testa sorazmernosti. Ker Vlada vsega tega strokovno oz. znanstveno ne pojasni, je jasno, da očitno nima strokovno-znanstvenih argumentov za ukrepe, ki omejujejo pravice ljudi. Njen molk v odgovoru se zato lahko tolmači samo tako, da strinja z navedbami v pobudi. Kajti če bi imela strokovno-znanstvene argumente za sprejete odločitve, bi jih vsekakor navedla, ne pa da v glavnem navaja samo splošne stvari. Vlada torej ni dokazala utemeljenost ukrepov, ki jih je sprejela in s katerimi je omejila pravice ljudi, seveda v okviru pobude. Pobudnik še navaja, da mora biti za vsak ukrep, ki omejuje pravice ljudi, izpolnjeno načelo zakonitosti in sorazmernosti in da je potrebno zato vsak posamični ukrep glede na različne situacije (zaprti ali odpri prostori, zunanost ...) presojeti iz tega vidika. Vlada sicer v svojem odgovoru omenja na splošno tudi strokovno svetovalno skupino Ministra za zdravje, vendar je to bolj ali manj vse. Kot že navedeno, Vlada svojih ukrepov ne obrazloži oz. ne dokaže njihove strokovno-znanstvene utemeljenost in s tem zakonitosti z nobenimi dokazi.

10. Vlada tudi ni odgovorila na navedbo, da je pogoj PCT »prisila« glede cepljenja, torej, da bi se čim več ljudi cepilo in bi se tako rešila tega pogoja. Torej se s to navedbo očitno strinja, saj bi sicer to z dokazi zavrnilo. To pa dokazuje, da pogoj PCT strokovno oz. znanstveno ni utemeljen in ni nujen za preprečitev okužb. In zato je nezakonit. Pri tem se postavi naslednje vprašanje. Ker so cepiva proti virusu SARS-CoV-2 nevarna, kar pomeni, da jih ljudje ne smejo uporabiti, saj sicer kršijo zakon, ali ne pomeni zato pozivanje države in drugih k cepljenju ljudi napeljevanje vseh teh h kršitvi zakona? In seveda tudi k ogrožanju zdravje ljudi, ki bi se naj cepili?

11. Testiranje s hitrimi testi je del pogoja PCT. Ker je večinoma nepotrebno, predvsem tam, kjer so maske in drugi ukrepi zadostni, je mogoče reči, da je testiranje škodljivo oz. neracionalno z vidika države, ki sedaj plačuje to testiranje kot tistih, ki so morali ali pa še bodo morali sami plačati testiranje s

hitrimi testi, če ti ne bodo več brezplačni. Vlada tako škodi tudi javnim sredstvom. Zadeva je zrela za Računsko sodišče.

12. Vlada se v svojih odlokih pogosto sklicuje na razna priporočila NIJZ, vendar pa ta priporočila niso objavljena skupaj s tem odloki. To velja tudi za izpodbijani Odlok, kjer se Vlada sklicuje na priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ), vendar pa niso objavljena skupaj z Odlokom v Uradnem listu. Zato je jasno, da ta priporočila ne zavezujejo nikogar, saj vsebinsko niso del Odloka, ker niso objavljena v Uradnem listu RS. Kajti predpisi ali deli predpisov, ki niso objavljeni v Uradnem listu RS seveda ne morejo veljati, saj naslovnikom niso znani. Nihče pa ni dolžan imeti interneta, da bi se tako seznanil s priporočili NIJZ. Priporočila na spletni strani NIJZ nimajo statusa objave v Uradnem listu RS, vsaj pobudniku ni znano, da bi bilo tako. Pobudnik pa še meni, da to stališče ne posega v dolžnost vsakogar, da se zavaruje pred nalezljivimi boleznimi oz. skrbi za svoje zdravje, saj se lahko zaščiti tudi drugače kot izhaja iz priporočil NIJZ. Pomembno je samo, da se zavaruje oz. skrbi za svoje zdravje.

II. Dopolnitev pobude pod opr. številko U-I-793-21

1. Pobudnik dopolnjuje pobudo tako, da se njegova pobuda nanaša tudi na vse spremembe in dopolnitve izpodbijanega Odloka, torej na spremembe in dopolnitve, objavljene v Uradnih listih RS, št. 177/21, 185/21, 190/21, 197/21, 200/21, 201/21, 4/22 in 8/22. Ta dopolnitev pobude je potrebna zaradi tega, ker pobudnik izpodbija navedeni Odlok tudi kot celoto in ne samo posamezne dele Odloka.

2. Pobudnik še meni, da dopolnitev 1. alineje 2. odst. 3. člena Odloka glede na osnovni Odlok s tekstom »pri čemer se kot izpolnjen pogoj testiranja šteje dokazilo o negativnem rezultatu testa PCR, ki ni starejši od 48 ur od odvzema brisa, ali testa HAG, ki ni starejši od 24 ur od odvzema brisa,« ne spremeni bistva te alineje in zato velja tisto, kar je zapisano glede osnovnega teksta te alineje.

Lep pozdrav.

Vladko Began